



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonaë, 1673

Dubium 27. An iustum & tolerandum ut in quibusdam Monasteriis non recipiantur nisi nobiles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

non esse peccatum inducere aut ad-
 ducere puerum doli incapacem in Mo-
 nasterium alterius sexus. Ratio eorum
 quia puer non peccat, quia supponi-
 tur incapax doli. Ergo nec illi à quibus
 ducitur aut recipitur. Et probatur con-
 sequentia à pari, quia non peccant, qui
 puero ministrant carnes comedendas
 prohibito, quia ille non peccat
 comedendo, ergo à pari quia non peccat
 recipiendo Monasteriū alterius sexus,
 quos qui inducunt aut recipiunt.
 Tamen ego contrarium teneo, cum
 Regul. de off. & pot. ep. p. 1. & (+) aliis in-
 citandis. Et ita anno 1321. Reynald.
 episcopus Ravennas, cum autoritate
 can. 22. diversa statuta edidisset pro re-
 formatione Ordinum Sancti Benedicti
 August. in octavo prohibuit eadem au-
 thoritate, ne quis mulierem, aut puellam
 quaeque foret aetate induceret in claustrū,
 aut officinas Monasterii. Tum
 Eugen. IV. in B. qua incipit: re-
 gularium viram. pro Monasteriis Castinen-
 sibus, ne in ea inducantur feminae cuius-
 que aetate, conditionis, status gradus,
 & auctoritatis. Et ita universaliter ab
 omnibus Regularibus observandum, do-
 cuit Innocent. III. in collect. bull. v. clausur. mon. ubi
 dicitur, sic S. Cardin. Congregat. decla-
 racione. 1585. die 12. Febr. Nald. v. clau-
 sur. ubi affirmat Gregor. XIII. ita statuis-
 se, ut praecipisse sua const. qua incipit:
 de mon. & honestati. Et Comitol. lib. 6. resp.
 ad. qu. 22. ubi testatur Clem. VIII. su-
 per hoc consultum, sic respondisse, &
 confirmasse. Et ratio debet peti à fine pro-
 hibitionis, nam licet non possit actua-
 liter peccari cum puero, potest cogita-
 tione, aut etiam aliis modis, quos & ini-
 micus & propria malitia satis suggerit.
 Est forte ipsa innocentia, & simplicitas in
 puero, magis est aliquibus periculosa

quàm in adulto aetas, & prudentia. Et ita
 videtur Trident. voluisse sess. 25. de Regul.
 cap. 5. ubi pro Monasteriis monialium
 prohibet ne quis illa ingrediatur cuiuscunque
 sit generis, conditionis, sexus, aut aetatis à pari
 intellige de Monasteriis virorum.
 Ad rationem verò initio allatam.
 Respond. negando consequentiam, &
 paritatem exempli, nam verum quidem
 est, puerum non peccare, qui comedit
 carnes die prohibito, sicut nec qui illi mi-
 nistrat comedendas: & similiter verum
 est, non peccare puerum ingredientem
 Monasterium alterius sexus, sed nego
 non peccare eum, qui inducit aut recipit,
 Ratio disparitatis est, quia ministrare
 carnes, est de se indifferens, & non pro-
 hibetur ab Ecclesia, sed tantum comede-
 re, unde is, qui (etiam adulto & peccan-
 ti) ministrat, non peccat (seclusis aliis
 circumstantiis) saltem contra praecep-
 tum abstinentiae. At in casu nostro, non
 tantum Ecclesia prohibet ingressum in
 Monasterium alterius sexus, sed simul, &
 aequè principaliter, ne quis talem per-
 personam inducat aut admittat; unde
 quamvis possit fieri ut nō peccet qui in-
 greditur, non tamen sequitur non pec-
 care, qui inducit, aut recipit. Et patet
 quia adultus, amens, aut ebrius non pec-
 cat, ingrediendo monialium Monaste-
 rium, & tamen nemo dixerit, non pec-
 caturas moniales, si admittant.

D U B. XXVII.

An Iustum & tolerandum, ut in quibusdam
 Monasteriis non recipiantur, nisi Nobiles?

Ad cap. 19. sect. 3.

S U M M A R I U M.

- 1 Soli nobiles recipiendi in Monasterio fundato pro nobilibus.
- 2 Verum illi tantum, qui possint & velint, servare observantias talis Monasterii.

Q 9 3 Inter

REGIA
 LARIVM
 ET
 ENTARIA
 REGILAS
 LLARLAS
 POLICE
 III
 B

- 3 Inter plures debet præferri Nobilis.
- 4 Quod aliqua Monasteria fuerint affectata a Nobilibus probant aliqui.
- 5 Author improbat.
- 6 Et olim fuit improbatum in Germania.
- 7 Affectatio Monasteriorum pro solis Nobilibus, repugnat canonibus.
- 8 Cardinales & Pontif. assumpti ex vili stemmate.
- 9 Et Christus in suum Collegium pauperes adlegit.
- 10 Salomon cum Regina habuit concubinas inferioris sortis.
- 11 Et pater familias pauperes & Claudos iussit colligi, & vocari ad Nuptias. 12.
- 13 In singulis elementis cum maioribus animantibus minora habitant.
- 14 Monasteria similia celo & paradiso terrestri. 18
- 15 Nobiles ex filiis suis non tradunt Monasteriis, nisi malè natos.
- 19 Monasteria non possunt gravari nova consuetudine.
- 20 Clerici & Monachi non possunt facere deteriorè conditionem suæ Ecclesiæ.
- 21 Affectatio Monasteriorum pro Nobilibus est contra textum Regule.
- 23 Quamdiu durat ratio propter quam lex fuit inducta, non debet mutari.
- 24 Statuta contra jus commune, & Regulam non tenent, aut certè semper debent restringi. 37
- 22 Et fundantur in præsumptione falsa. 27. & 28
- 25 In Monasteriis Nobilium olim indifferenter omnes recipiebantur.
- 26 In omni dispositione semper intelligitur, ut non mutetur rei status.
- 29 In provisione Canonicatus quidam dedit suffragium suo asino.
- 30 Apostoli reprobant inter fideles acceptionem Nobilitatis. 31.
- 32 Filius sequitur agnationem Patris, & ab eo solo trahitur Nobilitas.
- 35 Monachus comparatur seruo, & in ingressu Monasterij amittit Nobilitatem secundum aliquos, acquirit secundum alios. 36.
- 37 Statuta de recipiendis solum Nobilibus sunt nul-

la & illegitima consuetudo super hoc
 38 Pro quo quis laboravit, ab eo venit
 39 Nobiles petentes bona Ecclesiarum
 repulsi à Principibus,
 43 Nullus textus invenitur in iure, qui pro
 lam Nobilitatem donandos esse
 Ecclesiasticis.
 45 Vera Nobilitas consistit in dotibus
 49 In Monasteriis Nobilibus affectatis,
 mitti non Nobiles.
 50 Licitum semper redire ad jus commune.
 51 Conditio delusoria legis habetur pro
 sita.
 52 Quando lege cavetur, ut certa conditio
 sone præferantur, semper supponenda
 sint idoneæ.

Hic dubio solvendo præmittitur, quòd si aliquod Monasterium invenitur fundatum pro Nobilitate, tum est, solos Nobiles in eo posse recipere, quia secundum l. qui sub prætextu, C. de cros. Eccl. In Collegijs non sunt ad recipiendam Personæ cujusvis conditionis nisi illius, cujus gratia sunt instituta. Attamen (data etiam conditione) quæcumque quis fulgeat Nobilitate, debet admitti, nisi possit & velit in omnibus observantijs & exercitijs proprijs tali Collegio, vel communibus Ordinibus, cujus est, per c. super inordinat. Cler. agrot. l. cit. qui sub prætextu & l. de Collegiat. l. b. 11. (*)

(*) Talia Monasteria in Germania pro Nobilibus fundata: testantur diversa eorundem Characterum. Vid. P. Bucel. in sua Aquil. Imper. Bened. Specul. Jurid. & Befold. Theaur. pract. V. de Itemque de Nobil. Fundat. Vicines. in f. de Publ. cap. 27. n. 5. 18. 38. & al.

Quarum Fundationum rationes fuerunt, ut veluti primò, quia certa obsequia ac servitia largiantur à Nobilibus acceperunt Fundatores. Secundo, quòd Eleemosyna in honestiores Pauperes communi, oris censetur meriti cæteris paribus, ut dicit S. Thom. 2. 2. q. 32. art. 3. ad 1. Tertio, quia nique digna observata fuit imitatio Sapientis, qui

publica, & in servitio sui Principis, unde viceversa videtur debitum, ut Princeps eis concedat aliquot Monasteria pinguiora, in quibus possint suas proles collocare, & hac ratione suæ inopiæ subvenire. Item hoc videntur suadere omnia jura, omnesque Doctores, qui unanimi consensu affirmant, rationem esse habendam Nobilitatis, in quibusvis provisionibus, electionibus ac dignitatibus capessendis, ut in cap. de multa, de præbend. c. grandi. de suppl. negl. præl.

Verùm in contrariam partem eo, & 5
moveor primò autoritate DD. qui contrarium tenent, & statuta, ac consuetudinem id permittentem damnant, ut Navar. cap. inter verba. 11. quest. 3. Vbi dicit. Hos qui volunt Nobiles tantum sibi convivere, debere reformare suos cogitatus, quia per votum paupertatis renunciant omni honori, ut vult D. Thom. 2. 2. quest. 186. a. 7. ad 4.

Et Joan. Quint. Hædui in cap. de multa. de præb. Vbi postquam allegatis diversis juribus disputavit, an per ingressum Religionis amittatur Nobilitas, sic loquitur: Hac ratione iura improbant, consuetudines ac statuta eorum, qui non nisi Nobiles in suum Ecclesiasticum sodalium recipiunt. Ad ditque ita etiam tenere Panor. in c. venerabilis. de præb. Cùmque jam olim hic abusus irrephisset in Provincia Moguntina, Abbates memorabili hoc & cedro digno statuto obstitere in Capitulo celebrato Erfordiæ, in Monast. S. Petri An. 1456.

Præterea (inquiunt, stat 16.) nonnulla 6
seruntur esse Monasteria in nostra Provincia, utriusque sexus, in quibus militares duntaxat & Nobiles ad Professionem recipi consueverunt, unde provenit dissolutio & destitutio omnis observantia regularis ac totalis eorundem Monasteriorum in spiritualibus & temporalibus ruina. Exquirant Visitatores huius consuetudinis rationem, & si privilegia allegantur diligenter ea examinent,

Q9 2

REGIA
LARIUM
ET
MINTARIA
REGILAS
LLARIS
TOLICE
IMP
III
8

minent, ut veritate comperta, eiusmodi abusus illatus possit aboleri, & indifferenter personæ aliis idoneæ absq; Nobilitatis respectu, deinceps ibidem proficiantur.

7 Moveor secundo, quia ejusmodi affectatio Monasteriorum pro solis Nobilibus, repugnat sacris canonibus, praxi Ecclesiæ & Sum. Pontif. decretis, ut inter alios notat Matth. Steph. l. 1. de Nobil. c. 5. n. 68. Nam ex usu universalis Ecclesiæ & juris dispositione, videmus quod tam Nobiles, & quàm non Nobiles indifferenter semper admissi sint ad quævis beneficia, & quasvis dignitates Ecclesiasticas. (*) Vnde Corset. in c. grandi de suppl. negl. Præl. Præmonito, quod in Provisionibus dignitatum sæcularium habetur ratio Nobilitatis, subjungit & quærit, an etiã id observandum sit in Ecclesiasticis? Ac statim allegata autoritate Gloss. & Ioan. Andr. in c. quoniam vetus 24. q. 1. respondet absolute quod non. Et quod in his non attenditur dignitas sed virtutum Nobilitas. Et rursus idem ibid. Nulla ratione repelli debet plebeius qui aliàs sit idoneus. Additque ita procedere Gloss. in c. cit. quoniam. Ac pro hoc esse bonum textum in c. venerab. de præb. Vbi dicitur, quod non generis, sed virtutis Nobilitas, vitæque honestas, gratum Deo faciunt & idoneum servitorem. Facit ad hoc dictum Ioan. Ant. de Nigr. in extrav. unic. de vit. & hon. cler. Vbi hos, qui in Ecclesiasticis faciunt acceptionem Nobilitatis, appellat Indignos & Persecutores Ecclesiæ. Item & Host. in c. cit. venerabilis. Vbi ait quod in Ecclesia non plures habenda est sanguinis Nobilitas, quàm stercoreis & fetoris. Ad quæ conformiter Tiraquel. in c. 20. de Nobil. allegatis diversis juribus affirmat. Non valere consuetudinem, quod soli Nobiles recipiantur in Canonicos. De qua Gloss. in c. cit. venerabilis. Hoc profert iudicium, &

(*) Indubitatum est quoniam honores Ecclesiasticis sanguinis non sunt, sed meriti. Concil. Roman. sub Innocent. II. can. 16.

dicit, Hæc consuetudo, quantumcumque tenet & antiqua, non est observanda, quia Nobilibus non est habenda Nobilitatis ratio, sed utique nati fuerint legitime, dummodo virtute fuerint, admittendi sunt.

Et certe historia profert etiam adimas Ecclesiæ dignitates Cardinalatus, Sum. Pontificatus indifferenter semper ut Nobiles, sic & ignobiles fuisse vocatos, ut Urban. IV. Patre futuro ramentario, ut notat Bzov. in annal. 10. 13; Greg. VII. Patre fabro, ut referunt. An. 1073; Sixt. IV. Patre Nicol. V. Matre gallinaria natus, ut dicitur Majol. in suis genalib. &c. Vnde Gloss. in cap. quoniam vetus 24. q. 1. fert, quod cum semel fuisset subiectum sine dubio electorum aliquibus, bere rationem Nobilitatis) unus dicitur Piscatori Petro, fabri filio, quæramus Sacerdotem, non Augusto Imperatori. Quod dicitur notabiliter extollunt Hædu. in c. de præb. Corset. cap. grandi de suppl. præb. Et alij per hoc ostendentes, quod Ecclesiæ & Provisionibus Ecclesiasticis nulla debet esse acceptio Nobilitatis. Quod si non in his multò minus in Provisionibus Monasteriorum & Monasteriorum receptione, in qua non debent quærere Successores Agamemnonis, Eneæ, non Scipionis, sed Sylvellianilumbani, Emiliani, Anselmi humilium Monachorum.

Ad quod scitè notat Petr. Blesensis 3. Quod in domo Jacob Spurii, pariter dicitur (hoc est Ancillarum & libertorum) Funiculum hereditatis æqualiter sunt, & communiter inter se, familia erant, de, iudicium dicitur Gen. 49. Ergo qualiter omnes admitti debent in Monasterijs omnibus, cum etiam S. Benedicti Regula non infrequenter meminerit.

Patriarcha Jacob, & ejus discretione
 mican...
 da, qua...
 ato, sed...
 modo...
 am ad...
 final...
 inter...
 s fuisse...
 futore...
 in ann...
 ut refer...
 Patre...
 natus, V...
 & c.
 4. qu...
 t lub...
 e (vol...
 liquib...
 unum...
 am...
 Quod...
 in. in...
 de sp...
 nes, qu...
 ecclesi...
 Nobilit...
 inius...
 & Mon...
 on de...
 emnon...
 yl vell...
 hi humi...
 Bles...
 ariter...
 liber...
 qual...
 silia...
 49. Ege...
 onc in...
 in S. Ben...
 r mem...
 Patru...

jure, à lepusculis, locustis, stellationibus.
 An solis aquilis mater natura concessit
 16 fit aërem inhabitandum, nonne & passer-
 culis & turdis spaciandum permittit. Ipse
 ignis, in quò salamandra dicitur vivere,
 fovet simul & alit pirautas, tenuissima a-
 nimafcula. Quòd si tanto studio nobilia
 pariter & ignobilia in singulis elementis,
 natura sociavit, & convivere voluit, an
 non contra naturam peccat Nobilitas,
 quæ Monasteria nec sibi fundata nec do-
 tata, quasi propria vendicat, & non No-
 biles ex his extrudit.
 Quintò. Et quomodo de talibus Mona-
 17 sterijs verificabitur nobile illud elogiù
 SS. Patrum, qui tam communi consen-
 su ad eas religiofas assimilant cælo & Pa-
 radiso terrestri? Nonne ut Soli & Plane-
 tis lucidioribus sic & Stellis nebulosis, lo-
 cum suum in cælo dedit Deus? An Soli
 Gryphi, Pardi, Rinocerotes, Adamo con-
 vixere in Paradiso terrestri? Num simul
 imbelles damæ, curiculi, palumbes & ci-
 cada?
 18 Sed (quod Sanguineis foret de-
 plorandum lacrymis) videmus, quòd in
 talibus Monasterijs Nobilitas committit
 peccatum; quod nec in Judæis tolerare
 voluit Deus. Non offeret panes Deo suo, nec
 accedet ad Ministerium eius, si cæcus fuerit, si
 claudus, si vel parvo, vel grandi vel torto naso, si
 fracto pede, si manu si gibbus, si lippus, si albugi-
 nem habens in oculo, si scabiem, si imperiginem
 vel hermosus Levit. 21.
 En tibi quos à sacris Ministerijs olim
 arcebat Deus. Et quid nunc faciunt No-
 biles? Si cui fuerit filius stolidus & stupi-
 dus, si claudus, luscus, balbus, uno verbo,
 si malè natus, & mundo minùs aptus,
 hunc ad Monasterium tradit, Aut si plu-
 ribus liberis abundat, horum partè, nul-
 lo interim habito Dei respectu, nullo vo-
 cationis factò examine, unde postea scar-
 data

REGIA
 LARINA
 ET
 ENTARIA
 REGILAS
 LLARLA
 TOLIC
 III
 8

Gala & mala emergunt, quæ facius est tacere, quam revelare? (*)

- 19 Septimo doctrina communis, quam inter alios tradit Angel. v. *Monasterium n. 7.*
 20 Non posse aliquod Monasterium gravari nova consuetudine, servitio novo, aut onere per *c. seientes. de cens.* Et ut ite communiter tradunt DD. in *c. præterea, & cap. cum Clerici eod. & c. nulli de reb. Eccl. nō alien.* Non posse Clericos aut Religiosos facere deteriorem conditionem luæ Ecclesiæ vel Monasterij. At quod Monasteriorum conditio fiat deterior, quando affectantur pro solis Nobilibus, patet ex decreto supra memorato Abbati Provincie Moguntina, in quo dicitur, quod inde provenit dissolutio, & desertio omnis observantiæ Regulæ. Ac totalis eorundem Monasteriorum in spiritualibus & temporalibus, ruina, unde convincuntur Abbates & Monachi non potuisse hæc statuta facere, aut recipere vel consuetudines inducere, de non recipiendis nisi Nobilibus.

- 21 Octavo. Ejusmodi statuta, privilegia, vel consuetudines sunt contra textum Regulæ, & c. ipsius. 59 At in omni dispositione, statuto vel privilegio semper intelligitur excepta Mater Regula, nisi expressè illi derogetur. Ergo vel illa statuta sunt de se nulla, vel debent intelligi, sic ut Regulæ non derogent, hoc est, quod recipiantur quidem Nobiles, aut etiam præferantur cæteris paribus. Ita tamen ut porta non claudatur alijs, qui sint ingenui & apti. Quia etiam si admittimus valere dicta statuta & privilegia, debent tanquam summè odiosa restringi, & sic explicari, ut quàm potest minus heri derogent juri communi Regulæ juxta dicta *sed. 1. c. 5. Reg. 2.* Aut cer-

(*) Si quandoq; Nobiles sunt Parentes, qui ex filijs suis stultos duntaxat, & stupidos, aut male natos Monasterio solent offerre, hi tales certè nō tam malè agunt & insipiunt, quàm ij, qui hujusmodi filios & Mundo & Monasterio minus aptos recipiunt, & ad Professionem admittunt.

te si agitur de privilegijs Pontificij, minandus est ille Pontifex, qui in Regula S. Bened. cancellavit caput 7. li de cæfareis vel Regijs, qui in illa vel Imperator. Qui in eandem Regula jus se habere putavit facit quia ut Archid. in *sum. d. 12.* Quamdiu duratio propter quam lex communis fuit ducta, & erat utilis, non potest neque aliam abrogari, neque per contrariam consuetudinem vinci, sed potest mutari ab ea consuetudo? At qui ratio Regula, & S. Bened. jubet, ut in dicitur omnes recipiantur, semper deum semper durabit, nempe ob salutem marum, bonum Ordinis & Monasteriorum multiplicationem servorum auxilium universalis Ecclesiæ & Regum & c. Ergo per nullam legem contrariam consuetudinem potest dispositio Regulæ de recipiendis referenter omnibus abrogari in ullo Monasterio. Facit item quia ut cent Ancar. in *cap. canonū. de cons. & c. communiter DD. in rub. eod. & in ff. ad Statuta facta contra jus communis tenent, atqui Regula in quovis Monasterio tenet locum juris communis, ut de Joan à Neapoli. *quodl. 14. quest. 16. & in jud. Regul. cap. 13. Aversa. in modo in caus. Regul. c. 7.* Ergo prædicta statuta non valent per ea, quæ tractantur in *l. 3. cons. 5. de Regul. n. 10. Mirand. in l. 2. quest. 29. art. 5. Barb. de off. & pot. 2. all. 33. & p. 3. all. 93* Et Canon. *super his. de ma. & ob. & c. dilectus de temp. non d.* Illa ipsa Monasteria, quæ illas sibi vendicant, nō sunt pro illa data. Et olim indifferenter omnes illis admittebantur, quo tempore magis floruerunt. At in omni dispositione semper intelligitur, ut non mutetur status rei, & ejus fundatio. *l. cum ad**

Refert Ioan Andr. in cap. grave. de prab. 29

& Ioan. Ant de Nigr. in extrav. unic. de vit. & hon. cler. Quod cum quidam Canonici in varia vota seinderentur, circa coop- tandos sibi Concanonicos alios. Et tan- dem maior pars in hoc convenisset, ut quisque ad prabenda participationem sibi cooparet unum nepotem, vel con- sanguineum, (modò nobilem.) Quidam nomine Romanus, statim ad prabenda suae participationem, nominavit suum asinum, dicens illum esse priferendum omni nobili, semper servit Ecclesiae (inque- bat) & damnū ei nunquam intulit, quod de no- bilitibus non potest dici. Utinam autem & nos hoc asinino concilio moti, eos ad mona- steria tantum inducamus, qui possint, & velint in eis jugum observantiae portare, non bona abligurire.

Vndecimò. Post tot iura, auctoritates & 30 Doctores. En ego produco sententiam duorum Apostolorum Pauli scilicet & Iacobi, quorum primus stultitia & vani- tatis infimulat, vel solos Christianos, qui nobilitatis rationem ullo in negotio ha- beant. Stultas (inquit) quaestiones, & ge- nealogias, & contemiones, & pugnas legis de- vita. ad iur. cap. 3. Alter verò hos eisdem, qui nobilitatis acceptionem faciunt, appellat iniquarum cogitationum iudices. in epist. can. cap. 2. Quod si vel in solis Chri- stianis crimen est nobilitatem accipere, si inquam inter Christianos, (quos om- nes fratres facit Christus) criminalis est illa distinctio nobilium & ignobilium, quare erit sacrilegium illam inter Reli- giosos obtrudere? Si stultum est genea- logias, & lineas nobilitatis exquirere, allegare, probare, in negotiis tempora- libus, quanta erit frenesis, & dementia pro occupandis Monasteriis illas propo- nere! Per multas autem rimas se prodit hæc stultitia. Nam,

Primò.

REGIA
LARIUM
ET
FINTARIA
REGILAS
LLARLE
TOLICE
III
8

- 32 ³² *Primo cum filius sequatur familiam, & agnationem patris, cap. 2. de conu. insid. l. cum legitime. ff. de stat. hom. & l. familiae. eod. de verb. signific. Tum quoad nomen cap. Raynaldus de testa. Tum quoad conditionem. cap. dicit aliquis 34. quest. 4. l. emancipatum. l. filium. l. liberos. ff. de senat. & l. nullus. prima Codice de decur. lib. 10. Non sine fundamento posset dici, stultum esse ex-*
- 33 *aminare nobilitatem linea materna, cum secundum dicta non debeat haberi ratio matris in computanda nobilitate, uti & expressè docet Cas. de grass. decis. 172 & Bald. l. cit. liberas, ubi ait reprehensibiles esse eos, qui se matre nobili natos dicunt. Et Gloss. pragmat. titul. de collat. §. insuper. v. utroque, ubi notat, quod improprie quis dicitur, utroque parente Nobilis. Et sequitur Alciat. l. pronuntiatio. ff. de verb. signific. Et Tiraq. cap. 18. de nobilit. dicentes absolute eum Nobilem, qui patre nobili sit natus, cuiuscunque interim conditionis fuerit mater.*
- 34 *Quod si forte quis institerit, & matris rationem esse habendam in computanda Nobilitate. En per aliam rimam se prodit ejus stultitia. Nam cum jure matrimonii, nobilitas viri comunicetur uxori. l. fin. Codice de incol. lib. 10. & l. mulieres eod. de dignit. lib. 12. Certè utroque parente Nobilis dicitur, qui à patre Nobili procreatus fuerit, quamvis fortè à matre ante nuptias plebeia.*
- 35 *Quidquid autem sit de hac difficultate, Certè plurimi DD. assimilant Monachatum servituti, capitis diminutioni, imò & morti. ut Gloss. cap. multos. d. 54. Nicot. cap. quoniam. de probat. p. 2. num. 234. Innocent. cap. cum olim. de privil. Bald. l. 1. ff. de stip. serv. & l. cum heredes. eod. de acquir. poss. Accur. & plures alii. At morte omnia solvuntur l. 1. Codice si reu. vel accus. mort. fuer. Et valet argumentum à morte*

civili ad naturalem. cap. 1. & 2. 11. l. Deo nobis Codice de ep. & cler. & An. mulier eod. Et Nobilitas amittitur per vitutem, & capitis minutionem. Ergo per ingressum Monasterii, ut expressè tenet Gloss. in cap. scriptis 27. qu. 2. cap. quæ de stat. mon. & cap. 1. de purg. cam. stultum est igitur disputare de Nobilitate, & Nobilitatem exquirere in eo qui turus est Monachus, quam omnem in solo monasterii ingressu amissurus est, quam servus, tanquam capite diminutus, tanquam mortuus.

Sed est quod Nobilitas non amittitur per Monachatum, ut affirmant Ceteri in cap. grandi de suppl. negl. pral. l. l. in scriptione Codice si contr. jus vel util. public. bos. in collect. ad l. cir. deo nobis. Tiraq. 26. de nobil. Lazana in sum. qq. reg. v. pir. 3. Imò quod econtra acquiritur in solo ingressu Monasterii, (vt ego dicere expressè inter alios docent Felin. cap. deputari. de judic. & Rebuff. cap. p. de cler. exc.) Attamen hic se alia apparet, per quam apparet stultitia eorum qui in futuro Monacho desiderant existentem Nobilitatem quam statim ipso Monasterii ingressu consecuntur est. Ut quid ergo de Nobilitate disputatio, quam vel in ingressu Monasterii amittimus, si prius habuimus, dum priorum opinionem, aut acquiritur si non habemus, secundum posterum.

II. Ad ea verò, quæ in initio Nobilitatis sunt allegata.

Respond. primo, quantum ad servitutum non recipiendis nisi nobilibus esse jure nulla, ut constat ex dictis. Propterea verò horum confirmatoria, si habentur) esse sub. & obreptitiam patet ex dictis. De consuetudine idem dico, & esse illegitimam. Et hoc cer expendere ea, quæ communiter dicuntur.

dicunt esse necessaria ad consuetudinem
 apparet, hac, isti deesse, nisi
 abusus nostros, nostrasque cor-
 peltas specioso, consuetudinis titulo
 ostendunt. Ut interim non taceam,
 quod consuetudo quæ inducit, & fovet
 (ut ista) nunquam præscribit cõ-
 legem. *Codice que sit longa consuetudo.* Quia
 ad inventa, malique mores, nullo
 tempore confirmantur *cap. 1. & cap. fla-*
g. 22. quest. 7. & auth. ut nulli iud. coll. 9.
 potius, tantò graviora sunt crimi-
 na, quantò per longius tempus vsurpara-
 ta. *de eo qui in manu du. quam per ad poll.*
 Ad primam Congruentiam
 Respond. iustum esse, ut pro quo quis
 laboravit, ab eo recompensetur, qui pro
 Republica, à Repub. qui pro Rege à Rege.
 Satis sum est, posse Regem officia sibi
 impensa recompenfare de bonis Ecclesie,
 & Monasteriorum. Qui servit altari (in-
 quit Apostolus) debet de altari vivere.
 Ergo pari qui servit suo Regi aut Rei-
 publicæ, de bonis Regis, aut publicis. Unde
 scribit Broux in *annal. Eccl. tom. 15. (a)*
 Quod anno 1404. In Anglia tempore
 Henrici IV. Regis, cum post longum &
 periculolum bellum, milites, & Nobiles
 egente quodam Ioanne Cheyne, pete-
 rent à Rege recompensationem super
 bonis Ecclesiasticis, & allegarent se Hen-
 ricum coronam asseruisse, pro ejus & regni
 salute, facultates suas, & vitam expo-
 sitas, otiosis interim domi Clericis, &
 Monachis, petitione in deliberationem
 proposita Thomas Arundel. Archiepisc.
 Cantuar. viriliter Nobilibus restitit, &
 contra eorum accusationem ac ratione
 opposuit, quòd quin imò suo modo Cle-
 ricis, & Monachi serviunt suis Regibus
 percontimè, non tantum pendendo eis
 decimas, & ferquentia donaria, sed etiam

commendando apud Deum assiduis præ-
 cibus, & sacrificiis, quæ sunt arma spi-
 ritualia, & potiora, quibus non raro pa-
 rant illis illustres, & insperatas victorias;
 cachinum excitavit Cheynio & suis No-
 bilibus responsum, & mentio armorum
 spiritualium, sed Rex ut erat verè Chri-
 stianus, verba Arundelii pro suo momẽ-
 to ponderavit, in secretiori suæ consciẽ-
 tiæ foro, & Nobiles sua petitione exclu-
 sit. (b) Et similiter S. Ildegard. & Sur. in
 vit. S. Disibodi, & post ipsos Baron. to. 9.
 an 789. num. 1. narrat, quòd cum tempo-
 re Caroli Magni similis seditio fuisset ex-
 citata à Nobilibus & militibus, affirman-
 tibus se in sumptus belli indigere pecuniis
 quas Monachi superfluas possidebant, &
 ad pompam. Compescuit eos Carolus di-
 cens, bona Monasteriorum esse oblata
 Deo, de quibus si monachi abuterentur,
 sine dubio essent eidem Deo rationem
 reddituri, interim verò se non audere in
 ea manum extendere. Et bene cerrè. Nã
 quàm sit periculolum Principibus emun-
 gere bona Ecclesiarum, quamvis in sumptus
 legitimos, & bella iusta expendenda
 demonstrat damnatio Caroli Martel. præ-
 dicti Magni avus, de quo Sur. in *vita S. Ri-*
gob. 4. Ian & S. Eucherii 20. Febr. Et Episco-
 pi Gallie in *epist. Synodi apud Carisiac. celeb-*
rata an. 858. directa ad Ludov. Regem Ger-
man c. 7. quod vtrina alii seriò cogitarent.
 Sed amabò, quis nunc Nobilis, quis
 miles, servit suo Regi aut Reipub. Omnes.
 (ait Apost.) *que sua sunt querunt.* Si quis
 Nobilis arma capescit, quid ambit, quid
 quærit? prædam, famam, promotionem
 de Rege, vel bono publico, ne cogitat
 quidem, nili ut hoc specioso prætextu, fas
 & nefas omni modo & libidine impunè
 tentare, & perpetrare queat. Certè sic
 hodie plurimi suis Principibus serviunt

(a) Vide Concil. 2. Vernense can. 11. Rayn. in *Apost.*
 2. l. 1. c. 4. fol. 72. ex Valung. hipodidag. Ncutin.
 (b) Vide aliud simile exemplum Religiosi Principi
 nempe Othonis 1. Imper. apud Bar. t. 10. an. 939. n. 2.

Rf in

REGIA
 LARVUM
 ET
 ENTARIA
 REGILAS
 LLARLE
 TOLICE
 IMPERATIA
 III
 B

in bello ut eorum opera gravissimis veniant compensanda supplicijs. Hoccine amabò, est servitium Regi acceptum, populari alios ejus subditos, templa violare, sacras moniales stuprare? Sacerdotes jugulare, Monasteria flammis absumere? &c. Et tamen horum exempla suppetunt, & patent omnibus, per quæ ira Dei super caput Regis evocatur, & hoc est in quo multi ei serviunt.

- 48 Ad secundum Congr. R. Quòd quidquid sit de dignitatibus, & officijs temporalibus, (de quibus nobis nullus hîc sermo) nullus textus potest allegari, qui apertè convincat in favorem Nobilium, & eos ratione solius nobilitatis esse privilegandos in Ecclesiasticis. Nam quantum ad *cap. de multa.* ubi dicitur *sublimes personas*, esse maioribus beneficijs honorandas. Scribit *ibi. Host. sublimes* dici potissimum *ex moribus.* Et sic non habet Nobilitas, quòd hunc canonem detorqueat in suum favorem. Quòd si cui minus ardeat expositio *Host.* debet attendere, quòd textus non dicit, solas sublimes personas esse maioribus beneficijs honorandas, sed *sublimes, & literatas.* Ex quo saltem evincitur, non solos Nobiles esse recipiendos in nostris Monasterijs, sed de pari, & a quo jure literatos, & esse contra mentem canonis, quòd soli Nobiles recipiantur. Per literatos verò non fortè erraverit, qui dixerit, intelligendos tam de potentia, quàm de actù, hoc est adolefcentes, boni ingenij, de quibus spes adit, posse in studijs proficere.

- 44 Soler ab alijs allegari *c. constitutus. 49. de apell.* Ubi videtur textus habere rationem Nobilitatis in provisionibus Ecclesiasticis. Sed remitto Lectorem ad Gloss. quæ ubi allegatis diversis juribus intulit, præferendos esse Nobiles, statim subdit, & solvendo concludit, verum esse, *ceteris*

paribus. Hoc est quòd, quando dicitur *paribus*, Nobilis invenitur acquiescentibus instructus, debet præferri falsum est, quòd ratione solius Nobilitatis, si plebejus, potioribus animabus polleat. Eademque proportione spondeo ad *cap. grandi.* in initio allegat. Nam & *Bald. l. in dando. ff. de iur. & cit.* quòd in promovendis Clericis Nobilitas non supplet litteraturam.

Quin etiam in omnibus alijs negotijs & reb. *Cign. l. providendum. C. de p. Barbat. in extrau. volentes.* Generaliter dicitur, Nobilem moribus præferendum *bili sanguine.* Unde Orator romanus, quæ Salust. Sanctius est me meis fulgentibus, quàm maiorum opinione hæc fuit sententia Stoicorum, quæ istea professus est Aristot. in 3. polit. tradit *Pegius in tract. de Nobil.* veram nobilitatem in sola virtute & animi nobilitate consistere, & omni alteri esse præferendam, quia fundatur in digniorum principio. Unde.

Juvenal.

*Tota licet veteres exornent undique curia
Atria, Nobilitas sola est, atque virtus.*
Et Ovidio.

*Non census nec clarum nomen Avorum,
Sed probitas magnos, ingeniumque parentum.*
Conducit ad hoc, quòd ait *Barthol.*

1. C. de dignit. lib. 12. Nobilitatem non nos inventam esse per proportionem ejus, quæ est ad Deum, quàm per litterarum virtutem & probos mores consequentem, ut docet *S. Hieron. in epist. ad Celantium de & Demost. 1. Olmth. Bonus vir non nobilis, qui verò non iustus est, licet nobis genus ducat ignobilem censeo.* Et hoc est quòd voluit *Aristot. 5. polit.* Cum dixit, quod virtus & malitia determinant Nobilitatem, plus ait *Gloss. in cap. n. de iur. d. 56. per l. societates. ff. pro soc. vult certum homin-*

hominem natum parentibus rusticis, qui
 probus & virtuosus, meliorem esse, &
 maiori comendatione dignum præ alio
 Nobili, & aequè bono, seu virtuoso, quia
 natus parentibus vilibus, declinat
 naturaliter in deterius *l. quid si nolit. ff. de
 edict. §. mancipium.* quod secus est in
 Nobili, quia habet exemplum & stimu-
 lum Avorum, unde non mirum si virtu-
 tem sequatur, magnum verò in rustico,
 quia naturam vincit.
 Etque ex his omnibus concludo & di-
 cendum, Abbatibus Monasteriorum, quæ sibi
 vendicavit Nobilitas posse in il-
 lis recipere non Nobiles, absq; ulla alia li-
 cencia, & non obstantibus quibuscunq;
 conditionis consuetudine, vel privilegijs in
 illis, quæ præter naturam facientibus. Tum
 1. quia licet
 in 3. pollicentur statuto, etiam confirmato à
 Superiori, & sine illius consensu, quan-
 tum ad jus commune, ut docent
 in 3. pollicentur, cap. quoniam. de prob. p. 1. num. 21. 2.
 in 3. pollicentur, c. conquestus. de usur. nu. 12. Et Barth.
 in 3. pollicentur, c. de testa. & l. omnes populi. ff. de
 test. & par. Ad eod. ut etiam in correctorijis,
 & interrogatorijs fiat extensio propter eju-
 smodi reditum, ut multis probant præ-
 dicti Authores, quia censetur favorabi-
 lis. Et cessat inconueniens, quod aliàs
 non posset, ut tradit Oldrad. conf. 83.
 Et hoc ipso aliqua reputantur probabi-
 lia, quæ nos reuocant ad antiquum sta-
 tum. *l. filio quem pater. ff. de lib. & posth. Ubi
 dicitur Socin. conf. 145. vol. 1.* Recipere
 autem indifferenter Nobiles & non No-
 biles in Monasterijs, de quibus agimus,
 est redire ad antiquum eorum statum, &
 ad præcommunem Ordinis & Regulæ legu-
 & canonum; ergo &c.
 Tum secundo, quia conditiones apposi-
 tæ ad aliquem actum contra leges, vel
 edictum Imperatoris, vel illorum deluso-
 ria habentur pro non appositis, & non ob-

ligant, *l. 14. ff. de cond. inst.* At conditio No-
 bilitatis in Novitijs recipiendis, est con-
 tra legem seu Regulam Ordinis, & men-
 tem supremi in eo Legislatoris Sancti Be-
 ned. Ergo similiter non obligat, sed illa
 postposita possunt per omnia Monasteria
 indifferenter omnes recipi.

Tum tercio, quia ut ait Iurisconsult. in 52
l. ut gradatim. ff. de mun. & honor. *Esti lege
 municipalis caveatur, ut præferantur in honori-
 bus, certæ conditionis personæ, attamen scien-
 dum est, hoc esse observandum, si idoneæ sint.* At
 qui cum experientia doceat, paucos in-
 veniri Nobiles idoneos voluntate, hoc
 est qui velint secundum suam Regulam &
 Professionem vivere, ideo absq; ullo re-
 spectu Nobilitatis debent alij recipi.

D U B. XXVIII.

An Monasterium succedat Novitio morienti
& ante tempus ordinarium Professo?

Ad c. idem 19. v. Pius n. 5.

S U M M A R I U M.

- 1 Monasterium succedit secundum leges suo Professo.
- 2 Quæ tamen leges in aliquibus locis non recipiuntur.
- 3 Professio facta ante annum Novitiat. tenet, ubi
 Trid. non servatur.
- 4 De jure succedendi Monasterij variæ opiniones.
- 8 Quæ discernuntur.
- 5 Pius V fecit licentiam morituris profitendi ad
 effectum solum indulgentiarum.
- 6 Professus tempore sibi à jure vel privil. concesso,
 non potest dici ante tempus professus.

DUbi hoc oritur ex privilegio Pii
 V. De quo ibi fit mentio; Solvendo
 autem huic dubio, ego præmitto primò.
 Quòd sicut ego alibi notavi Religiosas
 succedere suis agnatis ita & Religioso in-
 testato ante Professionem statim eà fa-
 ctà succedere Monasterium in ejus bona,
 Autb. ingressi & Auth. si. qua mulier. C. de sa-
 crof. Eccl. Auth. nunc autem. de ep. & cler. &
 l. fin. eod. Quæ sunt canonizata in c. quia
 ingredientibus & seq. 19. quæst. 3. In quibus

R r 2 locis

REGIA
 LARINI
 ET
 ENTARIA
 REGILAS
 LLARLAS
 TOLICE
 III
 B